

KAITSEMINISTEERIUM

Riigikantselei
Rahukohtu 3, 15161 Tallinn
riigikantselei@riigikantselei.ee

Teie: 26.03.2026 nr RK/26-0371/-1K

Meie: 10.04.2026 nr 5-7/26/38-4

Korrakaitseaduse ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (MÕS seire ja tõrje rollijaotus) kooskõlastuskiri

Täname Riigikantseleid töötamast välja muutunud julgeolekuolukorrast tingitud kiireloomulist eelnõu, mille eesmärk on pakkuda välja drooniseire ja -tõrje tervikregulatsioon. Kaitseministeeriumi hinnangul ei ole esitatud eelnõu puhul tegemist terviklahendusega, kuid mõistame eelnõu pakilisust ning kooskõlastame eelnõu järgmiste märkustega arvestamisel.

1. Eelnõu reguleerib mehitamata õhusõidukite seire ja tõrje võimalusi. Eelnõu seletuskiri sisustab mehitamata õhusõiduki (edaspidi MÕS) mõiste, viidates lennusseadusele ja EL määrusele 2018/1139. Teeme ettepaneku kasutada mõistet „mehitamata süsteem“, mis koondab endas nii mehitamata õhusõiduki, mehitamata maismaasõiduki, mehitamata meresüsteemid, mehitamata pealveesõiduki ja mehitamata allveesõiduki. Leiame, et õiguslikku reguleerimist vajab terve mehitamata süsteem, mitte ainult sõiduk. Süsteemist lähtuv regulatsioon võimaldab lisaks mehitamata sõidukile tõkestada näiteks kaugpiloodi valduses oleva juhtimispuldi või -süsteemi toimimist. Rõhutame, et vastutus mehitamata süsteemi või sõidukiga toimunu üle, sh trajektoori ja asukoha valiku osas, lasub sõiduki üle tegelikku võimu omaval isikul ehk kaugpiloodil.

2. Tähelepanekud seoses korrakaitseaduse muudatustega

2.1 Eelnõuga täiendatakse KorS § 16¹ lõiget 1 punktiga 4, millega lisatakse õiguslik alus kaasata Kaitseväge ja Kaitseliit avaliku korra tagamise eesmärgil, mh ka isikute ja vara kaitsmiseks, mehitamata õhusõidukist tuleneva ohu eest. Juhime tähelepanu, et vastava punkti lisamisel tuleb muudatus teha ka KKS § 3 lõike 1¹ punktis 1, mis reguleerib Kaitseväge kaasamist vahetu sunni kohaldamise õigusega.

2.2 Analoogselt eelmise punktiga juhime tähelepanu, et eelnõus sätestatakse võimalus kaasata Kaitseliitu avaliku korra tagamise eesmärgil, kuid pole reguleeritud Kaitseliidu õigust kasutada erivahendeid. Soovitame lisada vastavad sätted Kaitseliidu seadusesse.

2.3 Eelnõuga lisatakse KorS-i § 45¹, millega sätestatakse õigus mehitamata õhusõiduki lendu sekkumiseks. KorS-i § 45¹ lõigetest 1, 2 ja 3 ei ole selge, kuidas peab toimuma märguande andmine. Jääb selgusetuks, kuidas viidatud KorS § 45 sätted mehitamata õhusõidukile märguande andmisel kohalduksid. Viidatud punktid sätestavad liikluseaduse (edaspidi LS) tähenduses sõiduki peatamise ja sõiduki peatamiseks märguandmise. Seletuskirjas tuginetakse LS sätetele sõiduki juhtimise defineerimisel, samas kui LS reguleerib üksnes liikumiskorraldust Eesti teedel (LS § 1). Lisaks ei pruugi mehitamata sõidukile märguandmine olla mõistlik, sest tehnikavahendid ei ole (valdavalt) programmeeritud märguannetele reageerima. Märguande võimalus võiks olla kaugpiloodi suhtes juhul, kui MÕS-il on kaamera või kaugpiloot on vaateväljas jne. Teeme ettepaneku sõnastada säte selliselt, et võimalusel anda märguanne, kui see on eelduslikult otstarbekas, või jätta märguande andmise kohustus või soovitus sätetest välja. Sätte praegune sõnastus võib praktikas luua võimaluse esitada ametiisiku vastu kaebus (ei antud selgelt märguannet).

2.4 Juhime tähelepanu, et eelnõu KorS § 45¹ lõikest 4 ei selgu, kas kaugpiloodi vastu võib kohaldada vahetut

sundi, kui ta ei täida korraldusi maandada oma kontrolli all olev MÕS. Teeme ettepaneku sätet vastavalt täpsustada.

2.5 Eelnõuga täiendatava KorS § 45¹ lõike 5 puhul teeme ettepaneku võimaldada ametiisikul anda ka muid korraldusi lisaks maandumisele, näiteks korraldus lennutada MÕS rahvahulga kohalt eemale. Praegu on sätte sõnastus kitsendatud maandumisega, mis ei pruugi alati olla otstarbekas ja võib tekitada ohtu.

2.6 Lisaks palume seletuskirjas selgitada eelnõuga täiendatava § 45¹ lõikes 6 toodud eripärasid ning viidet lennuohutusele.

2.7 Eelnõuga täiendatakse KorS § 78¹ lõiget 1 punktidega 7¹ ja 7². Kaitsevägi juhib tähelepanu, et seletuskirjas on antud punkti all ebakorrektselt viidatud lennundusseadusele (edaspidi LennS). LennS § 60² lõige 9 loetleb erivahendid, mitte sundpeatamise vahendid. Palume viidet korrigeerida. Eelnõu praeguses sõnastuses on asjakohaste erivahendite loetelu sätestatud nii KorS-s, LennS-s kui ka seletuskirjas (seletuskiri lk 7). Viimast loetelu seadustes sätestatud pole. Teeme ettepaneku MÕS-i tõrjumise vahendite loetelu seaduses eraldi välja tuua, sest seletuskiri ei loo õiguslikku alust erivahendi kasutamiseks.

2.8 Eelnõuga täiendatakse KorS § 78¹ lõikega 2, mille puhul soovime säte sõnastada kaasneva mõjuna, mitte eesmärgina. Näiteks „raadioside piiramise osas tuleb juhinduda elektroonilise side seaduse § 115“. KorS-i praegune sõnastus ja rakendus viitab, et erivahendit võib kasutada vaid asja (MÕS) mõjutamiseks ja tõrjumiseks. Teeme ettepaneku eelnõu seletuskirjas täpsustada, et erivahendeid, näiteks *jammer*, võib kasutada ka ohu ennetamiseks. Näiteks võib tuua olukorra, kus riigis on toimunud mitmete riigikaitseobjektide vastased ründed MÕS-idega ning ohuhinnangu ja analüüsi alusel on tõenäoline, et ka teised riigikaitseobjektid võivad lähiajal sattuda ründe alla. Ennetava tegevusena oleks võimalik luua n-ö tõrjemullid, eesmärgiga kaitsta objekte juba enne, kui MÕS-id konkreetses piirkonnas tuvastatud on.

3. Tähelepanekud seoses elektroonilise side seaduse muudatustega

Eelnõuga muudetava elektroonilise side seaduse (edaspidi ESS) § 115 lõige 1 punkti 2¹ puhul teeme ettepaneku sõnastada säte selliselt, et raadiosidet oleks võimalik piirata kõikidel seda teostavatel asutustel ning kaitstavate riigikaitseobjektide piirkonnas või vahetus läheduses, mitte üksnes objektil või territooriumil. Teatud MÕS-d võivad lennata kiirusel ligi 300 km/h, mis tähendab, et meetme kasutamine on hilinevad, kui raadiosidet piiratakse või meetmeid rakendatakse alles objekti territooriumi piirides. Raadiosidet peab saama piirata ka oluliselt kaugemal, kui objekti enda territoorium. Soovitame kasutada mõistet vahetu lähedus, mis on paindlik ja sisustatakse iga kord proportsionaalselt lähtuvalt olukorrast. Sarnast lähenemist on kasutatud juba ka eelnõus JAS § 34⁹ säte puhul.

4. Tähelepanekud seoses Kaitseväge korralduse seaduse muudatustega

4.1 Eelnõuga täiendatakse KKS § 3¹ lõikega 1¹, mille kohaselt võib Kaitsevägi edasilükkamatu pädevuse alusel MÕS-ist tuleneva ohu tõrjumiseks kohaldada eelnõu KorS-i §-s 45¹ sätestatud riikliku järelevalve erimeedet ning vahetut sundi eelnõu KKS § 49 lõige 1 punkt 6 ja lg 2 alusel. Sisuliselt annavad need sätted Kaitsevæele õiguse kohaldada erimeedet ning kasutada erivahendeid ja tulirelva. Relvaseaduse §-des 12 ja 12¹ täpsustatud tulirelvad on käsitulirelvad. Arvestades MÕS-ide tehnilisi eripärasusi ning erinevat võimekust ning võimsust, ei pruugi loetletud erivahendid ning käsitulirelvad olla igas olukorras ohu tõrjumiseks efektiivsed. Samuti ei pruugi Kaitsevæe valmiduses olevatel üksustel, kes reaalselt saaksid kiireloomulist ohtu tõrjuda, olla erivahendeid või sobilikke käsitulirelvi. Näiteks võivad positsioonid olla mehitatud sõjaväerelvade või relvasüsteemidega.

Teeme ettepaneku lisada eelnõu sättesse Kaitsevæe õiguse kasutada ka sõjaväerelvi ja relvasüsteeme, võimaldamaks Kaitsevæel lühikese etteteatamisega, efektiivselt ja proportsionaalselt reageerida MÕS-i tekitatud olulisele või kõrgendatud ohule arvestades piirkonna ning olukorra spetsiifilisust. Relvade valiku piiramine ei ole sätte eesmärki arvestades mõistlik, sest Kaitsevægi tõrjub vahetu pädevuse alusel ohtu üksnes juhul, kui pädev korrakaitseorgan ei saa seda teha, ning on igal juhul kohustatud olukorda hindama ja kasutama erivahendit või relva proportsionaalsed MÕS-i poolt tekitatud ohule.

Palume täpsustada, kuidas toimub aegkriitilises olukorras edasilükkamatu pädevuse raames suhtlus Politsei- ja Piirivalveametiga (edaspidi PPA) või muu pädeva korrakaitseorgani ja Kaitsevæe vahel. Palume seletuskirjas välja tuua, et Kaitsevægi ning PPA reguleerivad koostööleppes teabevahetuse viisi ning alused, kes ja millal otsustab, kas korrakaitseorgan saab MÕS-i tekitatud ohtu tõrjuda või mitte.

4.2 Palume laiendada õigust Kaitseväel edasilükkamatu pädevuse raames reageerida lisaks MÕS-idele ka teistest mehitamata süsteemidest tekitatud ohu tõrjumisele (täpsemalt selgitatud punktis 1).

4.3 Eelnõuga täiendatakse KKS § 3 lõikega 3¹, milles sätestatakse, et Kaitsevägi edastab Eesti õhuruumi valvamise käigus saadud teabe õhuruumis ja selle lähiümbruses lendavate avastatud ja tuvastatud objektide kohta Politsei- ja Piirivalveametile politsei ja piirivalve seaduse § 3 punktis 5¹ sätestatud ülesande täitmiseks ja Transpordiametile lennundusseaduse §-des 60⁵³ ja 60⁵⁴ sätestatud väärtegade kohtuvälise menetleja ülesande täitmiseks vajalikus ulatuses.” Eelnõu sätte sõnastus võimaldab väga laia tõlgendust ning võib olla eksitav, jättes mulje, et Kaitseväel on kohustus edastada õhuruumi seirepilt reaalajas või täies ulatuses. Seletuskiri ei täpsusta, millist teavet PPA enda ülesannete täitmiseks Kaitsevält vajab ega kes otsustab igakordse teadmishajaduse üle. Kaitsevæ õhuruumi seirepilt on riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse alusel kaitstud NATO Secret tasemel ning selle jagamine saab toimuda vaid kindlatel tingimustel ning juurdepääsuõiguse ja teadmishajaduse alusel.

Leiame, et sätte sõnastus pole selge ega sellega Kaitsevæle pandud kohustus eesmärgipärane. Eelnõus sätestatud teabe edastamise kohustus ei ole võrreldav hetkel toimiva Kaitsevæ operaatorite poolt töödeldud piltide ja informatsiooni jagamisega. Kaitsevægi teeb ettepaneku sätte sõnastust muuta vastavalt juba toimivale teabevahetusele Kaitsevæ ja PPA vahel.

4.4 Palume eelnõu § 4 punktiga 5 lisatav Kaitsevæ korralduse seaduse § 45 punkt 2¹ eelnõust välja jätta. Meie hinnangul ei täida see sätte soovitatavat eesmärki ja on vastupidiselt eesmärgile hoopiski kitsendav ning sätte tõlgendamine võib tekitada raskusi selle rakendamisel. Kaitsevæ õigus ja kohustus reageerida sellistele MÕS-idele, mis on sõjalised ja mis seega kujutavad endast rünnakut Eesti riigi vastu, tuleneb Kaitsevæ korralduse seaduse § 45 punktist 2.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Hanno Pevkur
minister

Marion Saarna-Kukk
Marion.Saarna-Kukk@kaitseministeerium.ee